

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№89, 13–18 квітня 2022

ОБСТРИЛИ РЕГІОНІВ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ, РОЗПОЧАЛАСЯ БИТВА НА ДОНБАСІ

Станом на ранок 19 квітня Генштаб ЗСУ [зазначає](#), що Росія активізувала наступальні дії на всій лінії фронту на Донбасі та не припиняє завдавати ракетно-бомбових ударів по об'єктах критичної інфраструктури України. Очікується, що окупанти продовжать бойові дії, намагаючись вийти на адміністративні кордони Херсонської області.

Росія нарощує сили військової авіації на аеродромі "Липецьк-2" у Липецькій області, [повідомляє](#) проєкт "Схеми". З цього аеродрому російська армія атакує українські міста у східному напрямку. На супутникових знімках видно, що, як порівняти з березнем, то кількість винищувачів і бомбардувальників на аеродромі збільшилася вдвічі. Через значні втрати російські збройні сили суттєво [знизили](#) активність в українському повітряному просторі й завдають ударів дистанційно: балістичними та крилатими ракетами.

Внаслідок обстрілів житлових кварталів та інфраструктури міста Миколаєва та області лише за [16](#) квітня поранення отримали 39 людей.

На Харківщині українські збройні сили провели низку успішних операцій, [відтіснивши](#) російських окупантів далі від обласного центру. При цьому бої та обстріли продовжуються, 17 квітня внаслідок удару по [Харкову](#) загинуло щонайменше 5 та було поранено 20 людей.

18 квітня в результаті п'яти прицільних ракетних [ударів](#) по [Львову](#) загинуло щонайменше семеро людей, ще 11 отримали [поранення](#). Серед постраждалих

є дитина. Також ракетні удари росіяни завдали по [Дніпропетровській](#) області. Цього ж дня російські війська зайшли до Кременної Луганської області. Голова Луганської обласної військової адміністрації Сергій Гайдай [зазначає](#), що Кременна поряд із Попасною є найгарячішими точками області. У місті, де тривають бої, неможливо підрахувати кількість людей, що залишилися. Евакуація з цього населеного пункту наразі не проводиться, проте влада намагається [евакуювати](#) людей з Сєверодонецька, Рубіжного, Лисичанська, Попасної, Гірського та Нижнього - вони закликають людей виїжджати, доки є така можливість. Про ситуацію у Сєверодонецьку, який хаотично обстрілюється з початку війни, [розповідає](#) Нгомadske.

На [думку](#) керівника Головного управління розвідки Міноборони України Кирила Буданова, російські збройні сили у вирішальній битві за Донбас мають намір здобути бодай якусь перемогу до Великодня, тобто 24 квітня. 18 квітня президент України Володимир Зеленський [констатував](#), що російсько-окупаційні війська розпочали битву за Донбас — значну частину всієї російської армії зараз сконцентровано для цього наступу. Генштаб ЗСУ також [повідомив](#), що фіксуються ознаки початку наступальної операції практично по всій лінії фронту на території Донецької, Харківської та Луганської областей російські збройні сили намагалися прорвати українську оборону.

ДІЇ РОСІЇ В УКРАЇНІ НАЗВАНІ ГЕНОЦИДОМ

Президент США Джо Байден вперше [назвав](#) дії Росії в Україні геноцидом, пізніше додавши, що "стає все ясніше і ясніше, що Путін просто намагається стерти з лиця землі навіть ідею бути українцем" – раніше його помічники стверджували, що цим терміном поки не можна схарактеризувати ситуацію. Президент України Володимир Зеленський [подякував](#) йому за позицію, зазначивши, що "називати речі своїми іменами важливо, щоб протистояти злу", також додавши, що Україна вдячна США за вже надану допомогу і потребує більше тяжкого озброєння для запобігання подальшим злочинам з боку Росії. Позицію президента США [підтримали](#) прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо та президент [Колумбії](#) Іван Дуке.

Водночас президент Франції Емманюель Макрон [називає](#) росіян та українців "братськими народами", повторюючи наратив російської пропаганди і вважає, що називати дії росіян в Україні геноцидом недоречно. Однак він наголошує, що Росія в односторонньому порядку розпочала жорстоку війну, на якій скоюються військові злочини, які потребують розслідування. У Міністерстві закордонних справ України [заявили](#), що розчаровані небажанням Макрона визнати геноцид після всіх відвертих заяв російського керівництва та злочинних дій російських військових. Канцлер Німеччини Олаф Шольц також [висловився](#) про військові злочини в Україні, але утримався від згадки про геноцид.

СИТУАЦІЯ В МАРІУПОЛІ: УКРАЇНСЬКІ ЗБРОЙНІ СИЛИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ЗДАТИСЯ

13 квітня в Маріуполі підрозділи 36-ї бригади морської піхоти, які раніше були заблоковані, в результаті маневру [з'єдналися](#) з іншими частинами Збройних сил України, зміцнивши район оборони.

Маріуполь продовжує знаходитися в облозі. Мирні жителі не можуть виїхати з міста через дії російської армії — обстріли не припиняються навіть після домовленостей про гуманітарні коридори, частину місцевих жителів вивозять на територію так званої "ДНР" чи Росії. Там їх спрямовують у так звані "фільтраційні [табори](#)".

У ніч на 17 квітня окупанти запропонували українським бійцям, які боронять завод "Азовсталь" у Маріуполі, [здатися](#), пообіцявши натомість режим тиші, проте вони [відмовилися](#) від капітуляції. Російські збройні сили постійно [обстрілюють](#) завод, зокрема за допомогою надважких [авіабомб](#). На його території ховаються мирні мешканці, [заявив](#) голова патрульної поліції міста Михайло Вершинін. Президент Володимир Зеленський [запевнив](#), що для порятунку мешканців Маріуполя робиться все можливе. На думку [президента](#), у разі знищення українських військових у Маріуполі будь-які переговори з Росією будуть неможливими.

У Головному управлінні розвідки Міноборони України [повідомляють](#), що російські збройні сили розмістили у місті 13 мобільних крематоріїв для знищення тіл загиблих мирних жителів, які є доказами скоєних Росією військових злочинів, а також намагаються ідентифікувати та усунути їх свідків. Радник мера Маріуполя Петро Андрющенко [заявляє](#), що експедат міськради Маріуполя Костянтин Іващенко, якого окупанти призначили "мером міста", отримав розпорядження від російських збройних сил очистити центр міста від завалів та тіл загиблих для проведення параду окупантів 9 травня. Чиновники міської ради Маріуполя [розповіли](#), як дії російських збройних сил створювали гуманітарну катастрофу у місті. Із самого початку вони протидіяли евакуації населення, знищували запаси продовольства, комунальні підприємства та техніку, систему енергоживлення та водопостачання, зв'язок. Наголошується, що волонтери та влада діяли спільно з перших днів війни: збирали гуманітарну допомогу та займалися її розповсюдженням, проводили поховання загиблих. Водночас окупанти постійно відкривали вогонь по працівниках міських служб та волонтерам, а житлові квартали хаотично обстрілювали. Уповноважена Верховної Ради з прав людини Людмила Денисова з посиланням на дані ООН [повідомила](#), що близько 100 тисяч мирних жителів, що залишилися в місті, страждають від нестачі води та їжі, за місяць блокади міста окупанти не допустили туди жоден гуманітарний конвой з продовольством і ліками від України або міжнародних організацій. Всесвітня продовольча програма ООН [закликала](#) забезпечити їй доступ до людей, які перебувають в оточених українських містах, зокрема Маріуполі, оскільки в них закінчуються останні запаси їжі та води.

Мер Маріуполя Вадим Бойченко [розповів](#) Associated Press, що з моменту початку вторгнення у місті загинуло понад 10 тисяч мешканців. Він звернувся до світової спільноти журналістів-розслідувачів та операторів супутникових систем із проханням приєднатися до процесу фіксації злочинів Росії. Інтерв'ю про ситуацію у місті – [тут](#). Історію однієї з маріупольських сімей [розповідає](#) Hromadske.

ЗАМОРОЖЕНІ РОСІЙСЬКІ АКТИВИ МОЖУТЬ ПІТИ НА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Європейський Союз [закрив](#) лазівку, яка дозволяла європейським країнам експортувати до Росії зброю на десятки мільйонів євро – заборону на експорт зброї запровадили ще у липні 2014 року, але у санкціях був пункт, який дозволяв продаж за контрактами, підписаними до серпня 2014-го. Як зазначає Reuters, його скасували в рамках п'ятого пакета санкцій на вимогу урядів деяких країн, зокрема Польщі та Литви.

Європейське поліцейське управління (Європол) [почало](#) пошуки злочинних активів, що належать людям та компаніям, які перебувають під санкціями у зв'язку з російським вторгненням в Україну.

Велика Британія внесла до списку санкцій ще 206 російських фізичних та юридичних осіб і з 14 квітня [забороняє](#) імпорт російського чавуну та сталі, а також експорт квантових технологій та передових матеріалів. Також країна [заморозила](#) \$10 млрд двох бізнес-партнерів російського мільярдера Романа Абрамовича, ця сума є рекордною.

США [розглядають](#) законопроект, який може дозволити передавати Україні заморожені кошти Росії. Документ передбачає, що за руйнування певного об'єкта Україна може подати до суду на Росію у США та вимагати грошової компенсації коштом заарештованих активів. Чинне законодавство США зазвичай не розглядає судові позови проти іноземного уряду за дії, що відбуваються за межами Сполучених Штатів, проте внесений законопроект може змінити це. У країні [заявляють](#), що не планують повертати російським олігархам активи, які заморожені в рамках санкцій за повномасштабне вторгнення Росії в Україну.

Наступний пакет санкцій Євросоюзу проти Росії стосуватиметься найбільшого банку РФ "Сбербанку" та постачання нафти, про це [повідомила](#) глава Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн. За її словами, ЄС побоюється негайного ембарго на російську нафту, оскільки це може призвести до різкого зростання цін на неї, а отже, і зростання доходів Росії. Також Урсула фон дер Ляєн зазначила, що вважає банкрутство Росії лише питанням часу, і закликала надати Україні озброєння якнайшвидше, щоб вона могла завершити цю війну. Водночас великі глобальні торговельні будинки планують з 15 травня [знизити](#) закупівлі нафти російських державних компаній, щоби не порушувати санкції Європейського Союзу. Ембарго на імпорт російського вугілля [запровадила](#)

Польща – країна зробила це самостійно, не чекаючи на рішення інших країн-членів ЄС.

Ще один пакет санкцій проти Росії через вторгнення в Україну ввела [Австралія](#) – зокрема, у списку санкцій "Газпром" і "Транснафта".

17 квітня у всіх державах Європейського союзу, що мають морські чи річкові порти, почала [діяти](#) директива ЄС про заборону входу до портів кораблів, пов'язаних із РФ. П'ять (з 27) країн Європейського Союзу достроково [закрили](#) порти для російських суден, йдеться про Італію, Бельгію, Естонію, Болгарію та Румунію.

Про те, як економічна дипломатія допомагає Україні перемогти у війні з Росією, [розповідає](#) Олександр Рєпкін, спеціальний представник Міністра закордонних справ України з питань економічної дипломатії.

РОСІЯ ЗВИНУВАЧУЄ УКРАЇНУ В "ОБСТРІЛАХ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ", ПОГРОЖУЮЧИ ЗАВДАТИ УДАРІВ ПО ЦЕНТРАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Росія продовжує вдаватися до стратегії провокацій. Протягом останніх днів вона неодноразово намагалася звинуватити українські збройні сили у нібито обстрілі прикордонних територій. 13 квітня про це заявив губернатор [Курської](#) області Росії, а 14 квітня - влада [Брянської](#) та [Білгородської](#) областей. Слідчий комітет Росії також [заявив](#), що військові ЗСУ вдерлися в повітряний простір Росії на двох бойових гелікоптерах з важким наступальним озброєнням і завдали "не менше 6 авіаударів по житлових будинках". Державна прикордонна служба України [наголосила](#), що заяви РФ про обстріл прикордонних регіонів є фейком, який розповсюджується з метою дискредитації України, виправдання своїх злочинних дій та збільшення підтримки населенням проведення військових дій. Напередодні Міноборони Росії [погрожувало](#) завдати ударів по центрах прийняття рішень, у тому числі й у Києві, якщо Україна не припинить "здійснювати диверсії та завдавати ударів по об'єктах на території Росії". За [інформацією](#) Головного управління розвідки Міністерства оборони України, російські спецслужби планують на території своєї країни низку терактів, зокрема можливе нанесення ракетно-бомбових ударів по містах, щоб звинуватити в цьому Україну. Наголошується, що до таких кроків Росія вдаватиметься внаслідок незадовільного виконання плану з мобілізації: атаки на території Росії допоможуть сильніше консолідувати жителів країни. Також через брак людських ресурсів російські війська намагаються залучити до війни місцевих жителів тимчасово окупованих ними територій: так, у місті [Ізюм](#) Харківської області розпочали примусову мобілізацію чоловіків, подібна інформація надходить із Херсонської області. [Повідомляється](#) про плани російських збройних сил з 18 квітня закрити Маріуполь на в'їзд та виїзд та заборонити пересування районами, щоб провести фільтрацію всіх чоловіків, частину з них збираються мобілізувати.

ФЛАГМАН ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ РОСІЇ КРЕЙСЕР "МОСКВА" ЗАТОПЛЕНИЙ УКРАЇНСЬКИМИ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ, РОСІЯ СТВЕРДЖУЄ, ЩО ВИНЕН ШТОРМ

13 квітня українські збройні сили [вразили ракетами](#) "Нептун" російський ракетний крейсер "Москва", внаслідок чого той отримав серйозні пошкодження та затонув. Саме цей крейсер раніше поставив ультиматум з вимогою про здачу українським прикордонникам на острові Зміїний і отримав відмову, що увійшла в історію. Міноборони Росії [заявило](#), що на крейсері з невстановленої причини сталася [пожежа](#), через що здетонували боєприпаси, і при буксируванні в умовах шторму корабель затонув. 14 квітня пресекретар Пентагону Джон Кірбі [зазначив](#), що на кораблі справді стався вибух, але, що стало його причиною, невідомо. Крейсер вражений українською протикорабельною ракетою, [підтвердило](#) The Washington Post, посилаючись на слова високопоставленого джерела в уряді США.

Також [стверджувалося](#), що екіпаж корабля було евакуйовано. Чи є внаслідок пригоди постраждалі чи загиблі, Міноборони РФ не уточнило. Радник глави Офісу президента Олексій Арестович [заявив](#), що на крейсері знаходилося 510 осіб екіпажу, така сама кількість заявляється і в характеристиках корабля в відкритих [джерелах](#). 16 квітня Міноборони РФ [опублікувало](#) відео із зустрічі головнокомандувача ВМФ із моряками крейсера. Частина ролика, де могли оголошувати чисельність екіпажу, вийшла без звуку. За [даними](#) "Радіо Свобода", як мінімум один моряк із затонулого крейсера загинув, також з'явилася [низка](#) публікацій ЗМІ про інших загиблих і зниклих безвісти моряків. Проєкт "Нова газета. Європа" [заявив](#) про щонайменше 40 загиблих. На [думку](#) експерта з військово-морських сил Х. І. Саттона, загинула або поранена половина екіпажу російського крейсера.

[Зазначається](#), що втрата крейсера "Москва" може серйозно послабити захист російського флоту, який бере участь у війні з Україною від атак з повітря. Видання Forbes [назвало](#) цей крейсер найдорожчою військовою втратою Росії у війні проти України.

ВІДБУЛИСЯ ЧЕТВЕРТИЙ ТА П'ЯТИЙ ОБМІНИ ПОЛОНЕНИХ

19 квітня відбувся п'ятий обмін утримуваних осіб. Українська сторона обміняла 76 осіб: 60 військовослужбовців, з них 10 — офіцери та 16 мирних жителів, — передала віцепрем'єр-міністерка України Ірина Верещук.

До цього 14 квітня відбувся четвертий обмін утримуваними особами між Росією та Україною. В Україну [повернулися](#) 30 осіб: 5 офіцерів та 17 військовослужбовців рядового складу, а також 8 цивільних осіб. Станом на 11 квітня Ірина Верещук у коментарі Reuters [заявляла](#), що російськими військами та підконтрольними їй бойовиками утримувалися близько 1700 українських військовослужбовців та цивільних осіб, у тому числі 500 жінок. Вона також [додала](#), що Україна та Росія зберігають паритет за кількістю

військовополонених: їх кількість у кожній зі сторін становить близько 700 осіб, і зазначила, що Україна не обмінюватиме військових на цивільних, оскільки це заборонено Женевською конвенцією: "Ми вимагаємо відпустити без жодних умов наших мирних громадян".

Крім того, співробітникам української розвідки вдалося [досягти](#) звільнення двох українських пілотів. Вони [розповіли](#), що українські військовослужбовці, які перебувають у російських СІЗО, не мають доступу до належної медичної допомоги, піддаються жорсткому поводженню. Україна також веде переговори про звільнення з полону 169 нацгвардійців, яких окупанти захопили під час нападу на Чорнобильську АЕС – [повідомив](#) міністр внутрішніх справ України Денис Монастирський. У зборі інформації про полонених і мирних жителів, що незаконно утримуються, беруть участь і організації громадянського суспільства: так, ініціатива Євромайдан SOS поширює [форму](#) збору даних і спільно з іншими організаціями готує перші [скарги](#) про незаконне затримання активістів на окупованих Росією територіях для подання в ЄСПЛ та ООН.

В УКРАЇНІ ПРИЙНЯТІ ЗАКОНИ ПРО ЗАБОРОНУ РОСІЙСЬКОЇ СИМВОЛІКИ, ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ ВИЗНАНЕ ГЕНОЦИДОМ

14 квітня Верховна Рада України [ухвалила](#) законопроект про заборону символіки, яку використовує російська армія. Згідно з [документом](#), під заборону потрапляють літери Z та V, символіка збройних сил РФ, будь-яка пропаганда російського режиму та "військової спецоперації" в Україні. Допускається показ символіки у творах та матеріалах, "створених з метою засудження російського режиму", та матеріалах ЗМІ, які не виправдовують дії Росії. Крім того, було [прийнято постанову](#) про визнання російського вторгнення в Україну геноцидом. Констатується, що акти геноциду у діях Росії проявляються, зокрема, у скоєнні збройними силами РФ на тимчасово окупованих територіях України численних вбивств, викрадень, позбавлення волі людей, катувань, зґвалтувань; систематичних умисних вбивствах цивільного населення та створенні російськими військовими таких умов життя, які спрямовані на його повне або часткове знищення, зокрема, через блокаду населених пунктів, недопущенні гуманітарної допомоги та перешкоджанні евакуації цивільного населення, захопленні та цілеспрямованому знищенні об'єктів інфраструктури; примусовому переміщенні українських дітей на територію Російської Федерації та їх передачі на виховання у чуже їм середовище з метою знищення їхньої самоідентифікації як українців, а також у депортації тисяч людей на територію Росії; поширених випадках насильства щодо населення України, представників українських органів державної влади та органів місцевого самоврядування, представників громадських організацій та інших місцевих активістів, журналістів, священнослужителів та інших авторитетних осіб в українському суспільстві, а також у системних діях, спрямованих на створення умов, розрахованих на поступове знищення українського народу через підірив економічного потенціалу та безпеки.

Про те, на яких підставах дії Росії мають трактуватися саме як геноцид і що це означатиме, розповідається у [статті](#) "Європейської правди".

ГЛОБАЛЬНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ

Президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що, за оцінками української влади, з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну загинули від 2,5 до 3 тисяч українських військових, а російських - 19-20 тисяч. Ще близько 10 тисяч українських військовослужбовців, за словами президента, зазнали поранень. Щодо жертв серед цивільного населення Зеленський зазначив, що їх підрахувати складніше, бо багато хто перебуває на тимчасово окупованих територіях. Російське Міноборони протягом останніх тижнів не публікувало інформації про втрати серед збройних сил.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш [представив](#) докладну аналітичну записку з приводу кризи в галузі продовольства, енергетики та фінансів, яку може викликати війна, яку розв'язала Росія.

За оцінками експертів, війна в Україні може призвести до бідності, злиднів та голоду 1,7 мільярда людей — більше однієї п'ятої населення Землі.

Директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду Крісталіна Георгієва [заявила](#), що глобальне економічне зростання у 2022-2023 роках скоротиться ще більше, ніж прогнозували кілька місяців тому. Основна причина – війна в Україні. В результаті, у МВФ прогнозують подальше зниження глобального зростання економіки як на 2022-й, так і на 2023 рік. Загалом зниження зростання економіки цього року стосуватиметься 143 країн світу, які становлять 86% світового ВВП.